

Publicat a *CONGRÉS D'ARQUITECTURA 2016* (<https://congresarquitectura2016.org>)

[Inici](#) > El compromís dels arquitectes: l'arquitectura de la cooperació

El compromís dels arquitectes: l'arquitectura de la cooperació

© Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

Àmbit:

Publicat:

31 octubre 2016

Els camps de refugiats són també una forma d'urbanització i en el context de la crisi humanitària actual prenen una especial rellevància. El Congrés d'Arquitectura 2016 ha abordat els assentaments d'emergència amb el cicle 'Refugee City' organitzat per l'School of Architecture de la UIC Barcelona, així com amb les aportacions de la professió a projectes de solidaritat d'arreu del món, que van ser analitzades el passat 28 d'octubre a la jornada 'L'Arquitectura de la cooperació'.

Quines llicències es poden aprendre dels camps de refugiats? Quin és el rol i la contribució dels professionals de l'entorn construït en aquests contextos? Aquestes preguntes i aspectes clau com la reconstrucció, la integració i el disseny de camps s'han abordat en diferents taules rodones i amb ponents de diferents àmbits. Sandra Berstraten, co-director del MICSE Master International Cooperation: Sustainable Emergency Architecture, de la UIC Barcelona, va moderar el debat a l'Arts Santa Mònica, amb Nerea Amoros, investigadora en el camp del desenvolupament de l'educació infantil en els camps de refugiats a l'est d'Àfrica; Gonzalo Sánchez Terañ, expert en implementació de projectes en camps de refugiats durant més de quinze anys a Guinea Conakry, Libèria, Costa d'Ivori, el Txad i Etiòpia i col·laborador del Jesuit Refugee Service Internacional, i Daniel Ledesma, delegat internacional de la Creu Roja, entre altres.

Des de fa anys i mitjançant el 0,7% del pressupost de l'organització, el COAC ha donat suport a diverses entitats en els seus projectes solidaris de cooperació. Així ho va explicar la secretària del Col·legi, Assumpció Puig, en la presentació de l'acte 'L'Arquitectura de la Cooperació'. El suport del COAC ha estat centrat en aquells projectes relacionats bàsicament en l'arquitectura i l'urbanisme i també en la construcció d'edificis, el planejament urbanístic o les eines associades a aquestes activitats suposava una de les parts més importants del projecte.

En gairebé tots els debats s'hi ha insistit en el rol que els arquitectes poden jugar en els diferents projectes de cooperació i les sinergies diverses que, en el fons, són les que es demanen en els contextos de crisi bé en els camps de refugiats entesa com a forma d'urbanització, amb experts en els assentaments d'emergència com en aquells projectes d'entitats catalanes a Burkina Faso, Etiòpia, Senegal, Rwanda i el Nepal, aportant una millora substancial en el seu disseny, eficiència, eficàcia i integració, des de la cobertura de les necessitats bàsiques com l'accés a l'aigua o el sanejament bàsic, fins a la recuperació o conservació de la memòria històrica arquitectònica, la prevenció de desastres davant catàstrofes naturals o la preservació dels ecosistemes.

Manel Vila, Director General de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya, va explicar el paper de l'administració catalana, local i també la dels municipis catalans en projectes de cooperació i va destacar que la partida de la Generalitat de Catalunya per a aquests projectes va ser de 18,6 milions d'euros. Vila també va ressaltar que "hi ha un idioma comú entre els arquitectes de tot el món" i això enforteix les relacions per tirar-ne més endavant. Vila va destacar com amb el suport del COAC es va ajudar als arquitectes iraquians a valorar els edificis singulars de Bagdad afectats per la guerra. El resultat va ser l'exposició 'Ciutat de miratge: Bagdad, de Wright a Venturi', comissariada pel professor de l'ETSAB Pedro Azara l'any 2008, amb fotografies d'edificis, plànols i maquetes de treballs d'arquitectes com Frank Lloyd Wright, Le Corbusier i Joan Lluís Sert, que van dissenyar, entre 1952 i 1982, moderns edificis a Bagdad.

La mostra permet conèixer projectes com ara el de la gran mesquita nacional, per a la qual Saddam Hussein va convocar un concurs internacional amb la participació de l'estudi de Robert Venturi i que va guanyar Ricardo Bofill, però que, finalment, no es va

arribar a construir. Aquest projecte és l'estudi més complet fins ara dedicat a l'arquitectura moderna occidental a Bagdad, als anys 50, i a principis dels 80.

Per la seva banda, Abdou Mawa Ndiaye, de l'Associació Catalana de Residents Senegalesos va reclamar protocols entre els països cooperants i els països on es duen a terme les polítiques de cooperació per evitar que "una situació d'oportunitat pels països necessitats sigui l'oportunisme dels països desenvolupats." La cooperació, va recalcar Mawa, "ha de fer les persones més lliures, no és assistencialisme."

Representants de 'Municipis solidaris', A?ngel Va?zquez de Girona i Montse Bosch de Vic, van analitzar el treball conjunt entre administracions públiques. Despre?s va ser el torn de les fundacions privades i associacions. David Camps i Ricard Morató de la Fundació Vicente Ferrer van presentar les vuit cases que construiran a Gorantia (Índia) amb el suport del COAC. Les cases són per a persones amb discapacitat. Com va explicar Morató, "la possessió d'un habitatge és requisit imprescindible per a aconseguir la integració social a l'Índia".

Miquel Alguer, del grup de música Txarango, va explicar el projecte d'intercanvi cultural amb el poble Casamance, al Senegal. El 2014 quan, després de descobrir que la seva música s'havia convertit en la banda sonora de la regió, van rebre la proposta del poble de liderar la construcció del Centre Cultural de Caparan amb l'associació Ètnic Solidària. Aquest espai vol esdevenir escola d'arts i una infraestructura clau pel teixit cultural de la població, creador d'oportunitats pels joves de la zona. Amb l'associació Ètnic Solidària i tota la vila de Caparan, vam posar la primera pedra del Centre Cultural que ara mateix ja està en construcció.

També, representants de l'ETSAV, ETSAB-UPC/UIC i URL van abordar l'ensenyament de la matèria Arquitectura de Cooperació a les facultats i la seva evolució en els darrers anys.

L'acte es va tancar amb la presentació dels diversos projectes sanitaris d'Ouagadougou (Burkina Faso), de salut materna i neonatal a la regió Wooldya (Etiòpia) i el Namaste Children's Village (Nepal); els projectes socio-culturals del Centre Socioeconòmic de Diatock (Senegal), el Projecte AWASUKA de reconstrucció antisísmica a Bhimphedi (Nepal) i el projecte de biblioteca de Faoye (Senegal); i per últim l'experiència dels gestors de tres projectes educatius de referència, com l'Escola d'Educació Infantil-Maternelle de Koudougou (Burkina Faso), l'Escola de secundària Thyonck-Essyl (Senegal) i la construcció de tres aules a Kigali (Rwanda).

Source URL: <https://congresarquitectura2016.org/ca/content/el-comprom%C3%ADs-dels-arquitectes-larquitectura-de-la-cooperaci%C3%B3>